

UCHWAŁA IV/15/18
RADY GMINY BIERZWNIK
z dnia 27 grudnia 2018 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2018 poz. 994), w związku z art.176 i art. 179 ust.2 z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2018, poz. 998) Rada Gminy Bierzwnik uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, który stanowi załącznik do niniejszej ustawy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 01 stycznia 2019r.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY BIERZWNIK
B. Radziszewicz
Beata Radziszewicz

UZASADNIENIE

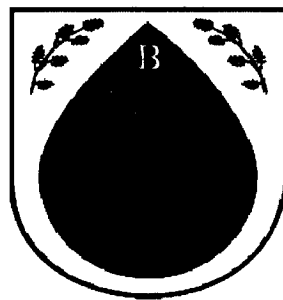
Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011r. (t.j. Dz.U. 2018, poz. 998) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego Programu Wspierania Rodziny. Przyjęcie Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grup ryzyka w celu zapobieżenia narastania kryzysu zakłada się, że realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinach zastępczych, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji zjawiska sieroctwa społecznego.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY BIERZWNIK
B. Radziszewicz
Beata Radziszewicz

Załącznik nr 1 do Uchwały nr IV/15/18
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia 27 grudnia 2018 roku

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY NA LATA
2019-2021

BIERZWNIK 2019

1. Wprowadzenie

Gminny program wspierania rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Bierzwnik został opracowany na podstawie art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U z 2017r., poz.697), w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Rodzina jest integralną częścią społeczeństwa, jest jego najmniejszą, ale jednocześnie najważniejszą grupą społeczną. Jest także pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka, w którym nabywa ono wiedzy o otaczającym świecie, stosunkach panujących między ludźmi. Nabywa także umiejętności wyrażania swoich uczuć i wartościowania tego, co jest dobre i co jest złe. Rodzina jest naturalnym środowiskiem, w którym człowiek przychodzi na świat, rozwija się oraz dorasta. W zasadniczy sposób oddziałuje na kształtowanie się tożsamości oraz postaw człowieka, a także na jego funkcjonowanie w społeczeństwie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina wpływa na zbudowanie młodego pokolenia mającego poczucie własnej wartości, aspiracji i empatii, a także będzie podstawą do kreowania kolejnej najmniejszej grupy społecznej, funkcjonującej w prawidłowy sposób.

W rodzinach dysfunkcyjnych rodzice, gdzie rodzice nie sprawują władzy w należyty sposób, nie określają reguł zachowań, często brak jest poczucia bezpieczeństwa i występuje brak jasnego określenia norm i wartości. Długoletnie pozostawanie rodziny w sytuacji kryzysowej może przyczynić się do całkowitego zerwania więzi rodzinnych oraz doprowadzić do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Powinno się pamiętać, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającym środowiskiem prawidłowego rozwoju dziecka i powinno ono w niej pozostać jak najdłużej. W związku z tym należy wspierać rodzinę w prawidłowym pełnieniu swoich funkcji. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnych formach środowiskowych, tak aby nie było potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i przy jej aktywnym zaangażowaniu, uwzględniając zasadę pomocniczości. Podejmowany wysiłek zatem powinien być obustronny, zarówno rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej i zmierzać do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. Zadaniem pracowników socjalnych i asystentów rodziny, poprzez podjęte przez nich

działania, jest wspieranie i wspomaganie rodzin, nie zaś zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Przez lata ewolucji pomocy społecznej jedynym stałym czynnikiem, który nie uległ zmianie, są adresaci. Pomoc społeczna pomaga rodzinom i wspiera je w pokonywaniu trudności życiowych, jednakże na przestrzeni lat problem nieporadności oraz występowanie różnorodnych form dysfunkcji wśród rodzin, pogłębił się. Ogromny wpływ na przeobrażenia rodzin mają zmiany zachodzące w sferze społeczno – ekonomicznej państwa. W związku z tym przed polityką społeczną pojawia się coraz więcej zadań, które mają na celu przezwycięzenie trudnej sytuacji rodzin. Jednym z rozwiązań pracy z rodziną jest zatrudnienie asystenta rodziny, którego rola polega na wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, podniesieniu ich samooceny, wiary we własne siły oraz pomoc w procesie prowadzenia gospodarstwa domowego. Zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rozwoju kompetencji wszystkich członków rodziny – rodziców i dzieci.

Praca z rodziną wymaga koordynacji działań wszystkich służb i instytucji powołanych do wspierania rodziny, tj. Policji, instytucji oświatowych, sądów, kuratorów, służb zdrowia, kościołów, organizacji pozarządowych itp. Współpraca tych służb i instytucji pomaga podjąć odpowiednie kroki mające na celu udzielenie wsparcia i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. Natomiast pozostawienie takich rodzin bez fachowego wsparcia i pomocy może powodować wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i związanych z tym różnorodnych konsekwencji, na które najbardziej narażone będą dzieci.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspieranie Rodziny na lata 2019-2021 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji powinny być zintegrowane i uwzględniać przede wszystkim prawo do zachowania tożsamości dziecka oraz jego prawo do utrzymania kontaktów z rodzicami. Zadania realizowane w ramach Programu będą miały na celu koncentrację na całej rodzinie, która jest podstawową komórką społeczną, szczególnie w przypadkach kiedy dziecko zostanie umieszczone poza biologiczną rodziną, aby rodzina ta odzyskała funkcje opiekuńcze.

2. Uzasadnienie wprowadzania Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy m.in.: opracowanie i realizacja trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny. W oparciu o wyżej wymienioną ustawę pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć interdyscyplinarny charakter i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Działania i decyzje na rzecz rodziny powinny być podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Priorytetem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Bierzwnik na lata 2019-2021 będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego.

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Zadania realizowane w ramach programu będą się koncentrować również na rodzinach, w których dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Celem tego jest pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych – umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego.

3. Podstawa prawna

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r. (Dz.U.2018, poz. 998.),
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. (Dz. U. poz.1860).
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2018r. poz.1508),
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. z 2015r. poz. 1390),
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r., poz.487),

- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 783)

4. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku

Gmina Bierzwnik położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie choszczeńskim i jest jedną ze 114 gmin w województwie, w tym jedną z 50 gmin wiejskich. Liczba ludności Gminy Bierzwnik w 2016 r. wynosiła 4886, a w 2017r. zmalała i Gminę Bierzwnik zamieszkiwało 4837 mieszkańców. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku jest jednostką samorządową będącą instytucją pomocy społecznej. Według ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczej i wychowawczej została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku, według stanu na dzień 31.12.2016 wsparciem tutejszego Ośrodka objętych było 199 rodzin, o łącznej liczbie osób w rodzinie 582, natomiast według stanu na dzień 31.12.2017r wsparciem GOPS objętych było 135 rodzin, o łącznej liczbie osób w rodzinie 318. Z analizy danych oraz obserwacji sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku wynika, że nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny wiąże się z destrukcyjnymi zjawiskami takimi jak alkoholizm, przemoc, ubóstwo, bezrobocie, brak właściwej opieki rodzicielskiej, nieporadność życiowa, nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży, czyli kłopoty w szkole, przestępczość i demoralizacja wśród nieletnich.

Poniżej zamieszczona tabela zawiera dane liczbowe z ostatnich dwóch lat dotyczące sytuacji życiowych, na podstawie których udzielona świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela nr 1: Ilość osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w zależności od przyczyn udzielania pomocy

Przyczyny udzielania pomocy	Rok 2016		Rok 2017	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	140	399	94	221
Bezdomność	5	5	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność	33	187	15	86
Bezrobocie	123	404	75	211
Niepelnosprawność	70	182	53	105
Długotrwała lub ciężka choroba	60	142	57	98
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	42	173	23	68
- rodziny niepełne	14	43	8	22
-rodziny wielodzietne	17	100	4	23
Przemoc w rodzinie	2	12	2	9
Alkoholizm	7	25	4	11

Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	3	10	1	1
Zdarzenia losowe	2	9	2	6

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań GOPS Bierzwnik

Przedstawione powyżej przyczyny są ze sobą powiązane, dlatego że osoby i rodziny objęte pomocą społeczną występują jednocześnie w kilku kategoriach.

Głównym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest bezrobocie, które dotyka największą część społeczeństwa. Statystyki dotyczące tego zjawiska w znaczny sposób zniekształcają jego obraz ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie przyczynia się do zubożenia materialnego, które jest kolejnym powodem przyznawania świadczeń, a także w bezpośredni sposób wpływa na życie rodzin. Problem bezrobocia dotyczy całych rodzin, a nie tylko osoby nim dotkniętej. Pogorszenie sytuacji rodziny, a tym samym jej funkcjonowanie jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy i może przejawiać się różnymi problemami występującymi w rodzinie, a w skrajnych przypadkach prowadzić do jej rozpadu. Bezrobocie niesie ze sobą również niepokojące konsekwencje psychologiczne, do których mogą należeć alkoholizm i przemoc w rodzinie. Obok bezrobocia, innymi przyczynami trudności życiowych są niepełnosprawność i długotrwała choroba, które nierzadko ograniczają możliwości wypełniania swoich ról społecznych czy rodzinnych. Dużą część klientów GOPS Bierzwnik stanowią rodziny wielodzietne, a także rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi.

Zauważyć należy, że powyższe czynniki udzielania świadczeń z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku na przestrzeni ostatnich lat mają tendencje spadkowe, liczba rodzin i jednocześnie osób w rodzinie korzystających ze świadczeń maleje.

Tabela nr 2. Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

Lp.	Rodzaj świadczeń	2016		2017	
		Ilość świadczeń	Kwota	Ilość świadczeń	Kwota
1.	Zasiłki rodzinne	6067	680 668	5696	666 585
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego tytułu:	2722	309 174	2499	312 014
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	1693	259 029	1797	274 941
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	180	233 700	215	299 360
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	192	99 251	158	81 908
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	34	34 000	36	36 000
7.	Świadczenia rodzicielskie	202	189 066	185	170 897
8.	Zasiłek dla opiekuna	171	88 920	159	82 680
9.	Razem:	11261	1 893 808	10745	1 942 385

Źródło: dane własne GOPS w Bierzwniku

Istotnym wsparciem finansowym dla rodzin są zasiłki rodzinne, a także dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, a także z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz rozpoczęcia roku szkolnego. Ważne jest również finansowe wsparcie matek nigdzie nie ubezpieczonych, które mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie, które jest przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1r.ż. w kwocie 1000zł miesięcznie.

Tabela nr 3. Wydatki na świadczenia wychowawcze finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017
1.	Liczba świadczeń wychowawczych	5441	7125
2.	Liczba rodzin	361	325
3.	Liczba złożonych wniosków	389	356
4.	Kwota	2 701 908,00	3 555 044,33

Źródło: dane własne GOPS w Bierzwniku

Liczba świadczeń wychowawczych oraz kwota tych świadczeń w 2017r. wzrosła w stosunku do poprzedniego roku.

Niezaradność w sprawowaniu opieki łączy się najczęściej z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienie od alkoholu, przemocą domową, zaburzeniami równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Wyrażają się one m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach w współżyciu z ludźmi, trudności adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemach wychowawczych w środowisku szkolnym i rodzinnym, które mogą ujawniać się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących zasad, norm i wartości. Czynniki dysfunkcyjne wpływające negatywnie na rodzinę doprowadzają do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela nr 4. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2016-2018

Rok	2016	2017	I półrocze 2018
Liczba dzieci	9	9	10
Liczba rodzin zastępczych	5	5	6

Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	0	0
---	---	---	---

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci, ważniejsze w niej jest zaspakajanie potrzeb rodziców, nie dzieci, a więź emocjonalna jest zaburzona. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Szeroki zakres dysfunkcji w rodzinie wymaga wdrożenia szeregu form pomocy pozafinansowej np. w postaci poradnictwa specjalistycznego oraz szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz indywidualizacji tych świadczeń, a tak że instrumentów wskazanych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w postaci asystenta rodziny i rodzin wspierających. Od marca 2012r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku zatrudnia asystenta rodziny. Asystent rodziny wraz z pracownikiem socjalnym opracowuje plan pracy z rodziną, którego założeniem jest podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodzin, wzmacnianie roli i funkcji rodziny, a także pomoc w sytuacjach kryzysowych. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci.

Tabela nr 5. Rodziny, którym umieszczono wsparcia asystenta rodziny

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017
1.	Liczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	8	8
2.	Liczba osób w rodzinach	46	46
3.	Liczba dzieci w rodzinach	26	26

Źródło: dane własne GOPS w Bierzwniku

Z analizy sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny nie zmieniła się na przestrzeni poprzednich lat.

5. Założenia Programu

Program wspierania rodziny nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji, gdy dzieci pozbawione są możliwości rozwijania się w swojej naturalnej rodzinie ze szczególnym uwrażliwieniem ze strony pomocy pracownika socjalnego i asystenta rodziny. Organizowanie i zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej jest obowiązkiem ustawowym samorządów gminnych określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania wynikające z Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny oraz prawa dziecka do:

- 1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka,
- 2) powrotu do rodziny,
- 3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzinami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów,
- 4) stabilnego środowiska wychowawczego,
- 5) kształcenie, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku,
- 6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia,
- 7) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do wieku i dojrzałości,
- 8) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem,
- 9) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia „Dążąc do zapewnienia skutecznego rozwiązania problemów rodzin i ich kryzysów koniecznym staje się opracowanie i realizacja lokalnych programów budowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, które uwzględniać będą podstawowe zasady:
 - wcześniej i bliżej dziecka – zanim narosną problemy rodziny przy wsparciu specjalistów i pomocy w ramach placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego,
 - krócej – żeby nie zwalniać z odpowiedzialności rodziców za dziecko,
 - skuteczniej – jeśli poza rodziną, to w formach zbliżonych do rodzinnych,

- godniej – jeśli w formach opieki całodobowej, to w warunkach optymalnych zapewniających prawidłowy rozwój dziecka,
- efektywniej – dając szansę na powrót do rodziny lub na samodzielność i godne życie,
- bardziej ekonomicznie – poprzestając na formie adekwatnej do potrzeb, bez niepotrzebnego stosowania form opieki całodobowej.¹

Głównym założeniem jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności oraz upowszechnianie wiedzy o możliwości korzystania z wszelkich form placówek wsparcia w celu godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia w rodzinie.

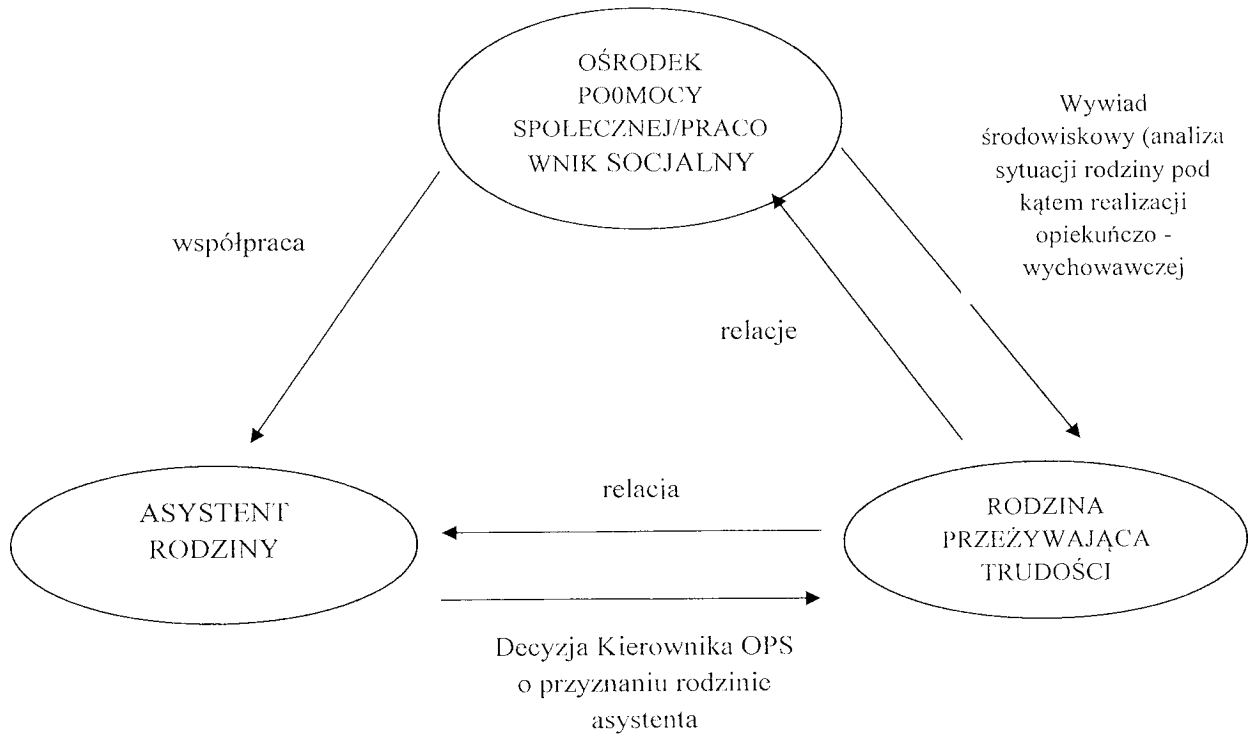
Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc rodzinie: GOPS (asystent rodziny i pracownik socjalny), szkoły, sądy, policja, stowarzyszenia, służba zdrowia, poprzez tworzenie wspólnych projektów.

Szerokie spektrum zadań stojących przed asystentem rodziny, począwszy od określenia na wstępie warunków współpracy przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, wreszcie po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu relacji pomagania, podyktowane było potrzebą wsparcia rodziny w postaci czystej pracy socjalnej, w której pomoc materialna i finansowa leżałaby w kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej. Natomiast rola asystenta rodziny ma polegać na niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych, socjalnych, w tym w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz planowaniu wydatków, a także innych obowiązkach, jakie powinni wypełniać rodzice względem swoich dzieci.

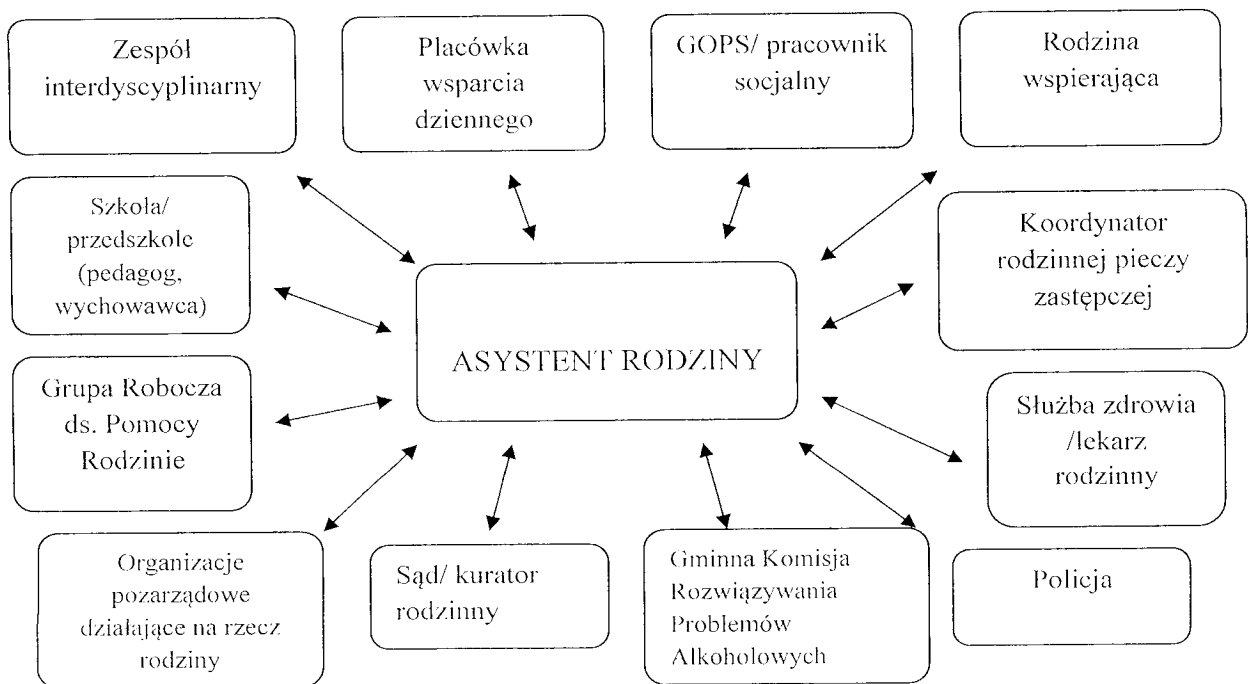
Zadaniem asystenta rodziny jest także wypracowanie u wszystkich członków rodziny, którą będzie wspierał, zmiany stosunku do własnej sprawczości, podniesienia samooceny, pobudzenia wiary we własne możliwości, a także pomocy w wykonywaniu najprostszych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego.

¹ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej RP, „Program wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną”, Warszawa 2006, s. 7.

Rys. nr 1. Asystent rodziny w strukturze gminnego systemu wsparcia rodziny

Rys. nr 2. Gminny system wsparcia rodziny w kryzysie

6. Adresaci programu

Działalność osób odpowiedzialnych za wspieranie rodziny i pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej będzie adresowana do:

- rodzin o niskiej świadomości roli rodziny oraz konieczności wspierania jej poprzez wdrażanie działań prorodzinnych w środowiskach lokalnych,
- rodzin o słabym przygotowaniu do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie oraz do budowania więzi rodzinnych,
- rodzin o zbyt małej aktywności własnej mających roszczeniowe zachowania i niską aktywność zawodową,
- rodzin, w których występuje problem przemocy,
- rodzin ubogich i zagrożonych ubóstwem,
- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- rodzin, w których występuje niepełnosprawność.

7. Cele Programu

CEL GŁÓWNY: wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodzin i jej prawidłowego funkcjonowania oraz profilaktyka środowiska lokalnego

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel szczegółowy nr 1: poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych i bytowych

Działania:

- Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego;
- Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktycznych,
- Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności i odzieży oraz dożywiania dzieci w szkole);
- Wspieranie aktywizacji zawodowej i społecznej członków rodziny;

- Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci niepełnosprawnych z rodzin dysfunkcyjnych;
- Tworzenie programów lokalnych oraz uczestniczenie w programach ogólnopolskich poprawiających funkcjonowanie rodziny.

Cel szczegółowy nr 2: zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie oraz rozwiązywanie już istniejących, a także zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w tych rodzinach

Działania:

- Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem, w których występują problemy ubóstwa, przemocy, uzależnień, długotrwała choroba i niepełnosprawność;
- Wspieranie rodzin w odzyskaniu i wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenie warunków;
- Zapewnienie rodzinom możliwości skorzystania z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pracy socjalnej przez pracowników socjalnych GOPS Bierzwnik oraz informowanie o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc;
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych;
- Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom.

Cel szczegółowy nr 3: praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Działania:

- Diagnoza rodziny, w szczególności sytuacji dzieci w rodzinie dysfunkcyjnej, zwłaszcza sytuacji zdrowotnej, emocjonalnej, wychowawczej oraz realizowania obowiązku szkolnego;
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców: psychologiczne, prawne, mediacje i praca socjalna;

- Kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku;
- Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi;
- Zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci;
- Objęcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej pomocy rodziny wspierającej (w miarę możliwości);
- Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin, tj. z placówkami oświatowymi, policją, służbą zdrowia, kuratorami sądowymi i innymi instytucjami pracującymi na rzecz rodziny;
- Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację;
- Finansowanie funkcjonowania rodzin wpierających (w razie potrzeby).

Cel szczegółowy nr 4: Tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie się w rodzinie biologicznej

Działania:

- Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny;
- Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającego w pieczy zastępczej;
- Utrzymanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- Opracowanie przez asystenta we współpracy z rodziną biologiczną i koordynatorem pieczy zastępczej planu pracy, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej;
- Organizowanie programów i warsztatów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodziców;

- Angażowanie rodziców do podnoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, motywowanie do nauki, do poprawy zachowania);

Cel szczegółowy nr 5: szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej oraz innych podmiotów działających na terenie Gminy Bierzwnik ukierunkowanych na pomoc dziecku i rodzinie

Działania:

- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych;
- Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających (w razie potrzeb).

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin gminy Bierzwnik. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w Programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

8. Spodziewane rezultaty

- 1) Stworzenie odpowiednich warunków i możliwości wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie;
- 2) Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i zapobieganie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej;
- 3) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin;
- 4) Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji;
- 5) Ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej;
- 6) Reintegracja rodziny, w której dojdzie do powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego.

9. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 są posiadane środki budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

10. Organizacja oraz monitorowanie Programu

Program wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przy współpracy z Gminą, instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny.

Za monitorowanie programu będzie odpowiedzialny GOPS w Bierzwniku. Będzie ono odbywać się w oparciu o przyjęte wskaźniki na podstawie sprawozdawczość z wykonania zadań oraz analizy ich realizacji.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku będzie, co roku przedkładał Radzie Gminy Bierzwnik roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny – zgodnie z art.179 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011r.